

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

KÄSKKIRI

xx.xx.2021 nr xx

**Programmi „Ehituse programm aastateks 2022–
2025” kinnitamine**

Riigieelarve seaduse § 20 lõike 4 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määrusega nr 117 „Valdkonna arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise kord“ kinnitan programmi „Ehituse programm aastateks 2022–2025“ (lisatud).

(allkirjastatud digitaalselt)
Taavi Aas
majandus- ja taristuminister

Ehituse programm aastateks 2022-2025

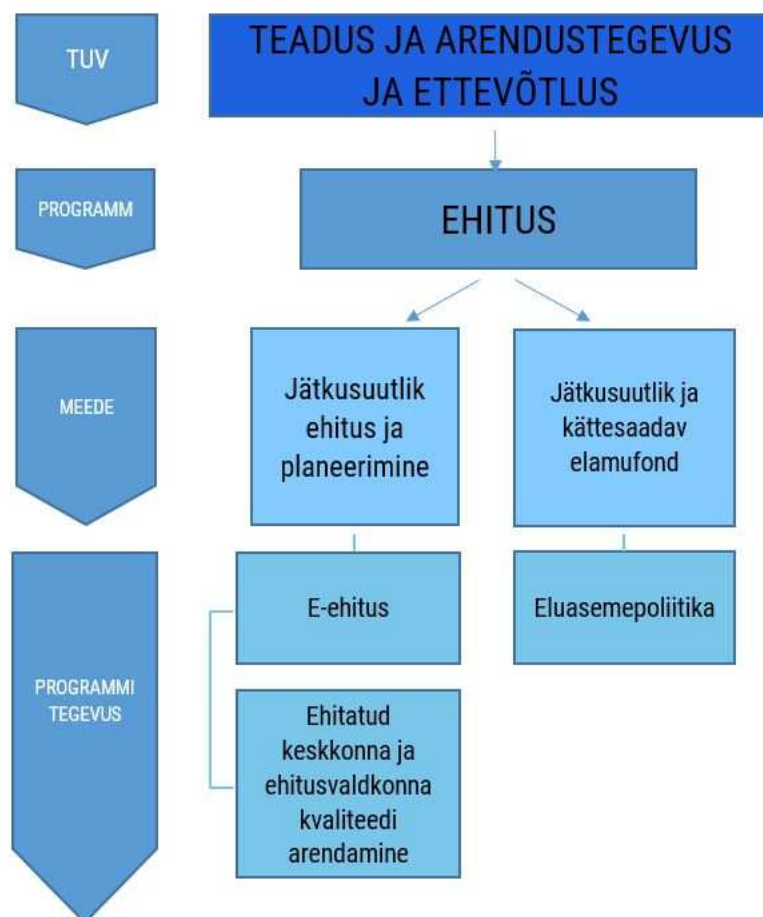
Programmi koostaja ja vastutaja	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Vormi sisu kasutamise selgitus	Vorm on abiks riigi eelarvestrateegia (RES) protsessi sisendina koostatava programmi dokumendi eelnõu koostamiseks. Programmi eelnõu kohandatakse RES-ist ja RE-st lähtuvalt. Programmi kinnitab minister käskkirjaga.
Tulemusvaldkond	TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS JA ETTEVÕTLUS
Tulemusvaldkonna eesmärk	Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni arendamise üldeesmärk on luua soodsad tingimused tootlikkuse ja elatustaseme kasvuks, heaks hariduseks ja kultuuriks, Eesti kestmiseks ja arenguks. Ettevõtluse ja innovatsiooni üldeesmärk on toetada Eestis arengule ja ekspordile orienteeritud, rahvusvaheliselt konkurentsivõimelist ja usaldusväärset majanduskeskkonda, kus ettevõtjatel on võimalus teenida rohkem tulu suure lisandväärtusega toodete ja teenuste eest ning sellega luua majanduskasv, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.¹
Valdkonna arengukava	Puudub
Programmi nimi	EHITUS
Programmi eesmärk	Luu keskond ja eeldused ehitussektori ettevõtete ning ehitatud keskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime kasvuks. Soodustame arengut seal, kus esinevad ehitatud keskkonna turutõrked, et inimesed tahaksid Eestis elada ja töötada. Tänu paremale ja kulutõhusamale elukeskkonnale paraneb Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus järjepidevale majanduskasvule, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.
Programmi periood	2022-2025
Peavastutaja (ministeerium)	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), Sihtasutus KredEx

¹ Tulemusvaldkonnal on hetkel kaks eesmärki, mis tulenevad vanast tulemusvaldkondade jaotusest –tulemusvaldkond „teadus“ ja „ettevõtlus ning innovatsioon“. Uue tulemusvaldkonna „teadus- ja arendustegevus ja ettevõtlus“ ühtne eesmärk sõnastatakse „Eesti teaduse, arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse arengukava 2021–2035“ raames, mis on koostamisel ja kinnitatakse eeldatavalt 2021.a jooksul.

Sissejuhatus

Ehituse programm hõlmab kahte ehitatud keskkonna arenguga seotud meetet, milleks on jätkusuutlik ehitus ja planeerimine ning jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond (vt. joonis 1). Programmi tegevuste ja teenuste jagunemises lähtutakse Eesti säästva arengu riiklikust strateegiast „Säästev Eesti 21“. Lisaks tuginetakse 2021. aasta valminud dokumendile „Ehituse pikk vaade 2035“ ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi (edaspidi MKM) põhimäärusele.

Ehituse programmis keskendutakse ehitustegevuse ja ehitatud keskkonna arenguks vajalike eelduste loomisele, hoonefondi ja rajatiste kvaliteedi ning ehitiste keskkonnasäästlikkust suurendavate meetmete kättesaadavuse tagamisele. Kavandatud tegevused on vajalikud selleks, et luua ja säilitada kasutajasõbralik, turvaline ja keskkonnasäästlik elukeskkond, tagada otstarbekas, mõistlik ja säästlik maakasutus ning luua eeldused tõhusaks ja ohutuks ehitustegevuseks, mis ühtlasi ja tervikuna toetab Eesti majanduskasvu.

Joonis 1: Ehituse programm 2022-2025.

Sisukord

Ehituse programm aastateks 2022-2025	1
Sissejuhatus	1
Sisukord	1
Programmi juhtimiskorraldus	1
Programmi eesmärk	4
Programmi mõõdikud	4
Programmi eelarve	4
Olukorra lühianalüüs	4
Olulised tegevused programmi 2022-2025 eesmärkide täitmiseks	7
Meede: Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine	8
Meetme eesmärk	8
Programmi tegevus: E-ehitus	8
Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud	10
Programmi tegevus: Ehitatud keskkonna ja ehitusvaldkonna kvaliteedi arendamine	11
Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud	13
Meede: Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond	13
Meetme eesmärk	14
Meetme mõõdik.....	14
Programmi tegevus: Eluasemepoliitika	14
Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud	15
Lisad	15

Programmi juhtimiskorraldus

Ehituse programmi elluviimist ja seiret koordineerib ehitus- ja elamuosakond, kelle põhiülesanded on:

- ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu edendamine;
- ehitiste, ehitustegevuse ja ehitustoodete valdkonna normide, tavade, avalike protsesside ning riikliku järelevalve koordineerimine;
- ehitistega seotud teabe hoiu ja töötlemise korraldamine;
- e-ehituse platvormi ja ehitisregistri pidamine ning arendamine;
- ehitus- ja elamuvaldkonna poliitikate, strateegiate ja arengukavade väljatöötamine ning elluviimise ja tulemuslikkuse seire, algatuste eestvedamine ning valdkonda reguleerivate õigusaktide eelnõude ettevalmistamine.

Ehituse programmi programmijuht on ehituse asekancler. Programmijuhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine, programmi ja tulemusvaldkonna arengukavade väljatöötamine ning infovahetuse korraldamine.

Valdkonna eest vastutav minister esitab programmi eelnõu Rahandusministeeriumile üks kord aastas ning see avalikustatakse MKM-i veebilehel. Pärast programmi kinnitamist koostatakse programmi rahastamiskava. Programmi tulud, kulud ja finantseerimistingimused kinnitatakse riigieelarve seadusega ning meetmete eelarved ministri liigendusega. Programmi seire toimub vähemalt kaks korda aastas. Ehitus- ja elamuosakond koostab igal aastal programmi rakendamise kohta tulemusaruande.

Ehituse programm on seotud järgmiste riiklike strateegiate ja arengukavadega ehk tugineb nendes seatud eesmärkidele:

- **Ehitusvaldkonna arengudokument** „Ehituse pikk vaade 2035“;
- **Hoonete rekonstrueerimise pikaajaline strateegia** aastani 2050;
- **Eesti säästva arengu riiklik strateegia** „Säästev Eesti 21“;
- **Üleriigiline planeering** „Eesti 2030+“;
- **Majandusarengu strateegia** 2020+;
- **Eesti infoühiskonna arengukava** 2020;
- **Transpordi arengukava** 2014-2020;
- **Energiamajanduse arengukava** aastani 2030 „ENMAK 2030“;
- **Laste ja perede arengukava** 2012-2020.

Rahvusvaheliselt mõjutavad ehituse programmi tegevusi EL õigusaktid, millest peamised on:

- **Ehitustoodete määrus** (Construction Product Regulation ehk CPR) ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) nr 305/2011;
- **Hoonete energiatõhususe direktiiv** (Energy Performance of Buildings Directive ehk EPBD) ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2010/31/EL;
- **Energiatõhususe direktiiv** ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2012/27/EL.

Rahvusvaheliselt mõjutavad ehituse programmi veel järgmised algatused:

- **EU BIM Task Group** – EL-i liikmesriikide digitaalehituse parima praktika jagamise tööriühm;
- **CCIC (Construction Classification International Collaboration)** – ühendab erinevate süsteemi arendamisega seotud partnerriikide ehitusvaldkonna klassifitseerimisega seotud esindusorganisatsioon. Eesti on asutajaliige ning osaleb juhtrühma ja tehnilise komitee töös.
- **Genfi ÜRO jätkusuutliku elamumajanduse harta** – jätkusuutliku elamumajanduse põhimõtted;
- **ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon** – tingimused ehitatud keskkonna ligipääsetavusele.

Ehituse programmi raames leidub mitmeid koostööpunkte ministeeriumide ja nende valitsemisala asutustega. Kõige sagedamat koostööd tehakse järgmistel teemadel:

- MKM
 - **Energeetika osakond.** Hoonete energiatõhususe poliitika ja taastuenergeetika;
 - **Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakond.** Rahvusvaheline ehituspoliitika;
 - **Infotehnoloogiaosakond.** Ehitusandmete ja menetlusprotsessidega seotud keskkondade haldamine;
 - **Maavarade osakond.** Ehitusmaterjalide varumine ja geoloogia;
 - **Majandusarengu osakond.** Ehituse tootlikkuse ja majandusmõju edendamine;
 - **Ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna osakond.** Ehitusalase majandustegevuse, ehitustoodete ja ehitiste tehnilistele osadele kohalduvate nõuete koordineerimine;
 - **Transpordi arengu ja investeringute osakond.** Transporditaristu arendamine;
 - **Teede- ja raudteeosakond.** Ehitusõigus teede ja raudteede valdkonnas;
 - **Strateegilise planeerimise osakond.** Ehituse arengumeetmete rahastuspoliitika, analüütika ning teadus- ja arendustegevus;
 - **Tarbikaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA).** Riiklik järelevalve ehitatud keskkonna nõuete üle;
 - **Sihtasutus KredEx.** Elamumajanduse meetmete rakendamine;
 - **Transpordiamet.** Ehitusprotsesside parim praktika ja järelevalve transpordirajatiste alal.
- Rahandusministeerium
 - **Riigivara osakond.** Ehitus- ja kinnisvarainvesteeringute koordineerimine;
 - **Planeeringute osakond.** Ehitus- ja planeerimisõiguse seonduvad küsimused;
 - **Riigieelarve osakond.** Elamumajanduse finantsmeetmete rahastamine;
 - **Regionaalarengu osakond.** Elamupoliitika regionaalarengu küsimused;
 - **Riigi Kinnisvara AS.** Ehitusprotsesside parima praktika jagamine hoonete alal;
 - **Statistikaamet.** Ehitusinfo kvaliteedi parandamine.
- Justiitsministeerium
 - **Õiguspoliitika osakond.** Ehitus- ja planeerimisõiguse, asja- ja võlaõiguse ning muu seotud õigusloome koordineerimine.
- Sotsiaalministeerium
 - **Rahvatervise osakond.** Ehitustehnilised nõuded ja nende täitmise järelevalve;
 - **Võrdsuspoliitikate osakond.** Ehitatud keskkonna ligipääsetavus;
 - **Terviseamet.** Ehitustehniliste terviseohutusega seotud nõuete järelevalve.
- Siseministeerium
 - **Pääste- ja kriisireguleerimispoliitika osakond.** Tuleohutuse alased ehitusnõuded;
 - **Päästeamet.** Ehitiste tuleohutuse järelevalve ja parim praktika.
- Keskkonnaministeerium
 - **Veeosakond.** Nõuded vee- ja kanalisatsiooniehitistele ning nende täitmise järelevalve;
 - **Välisõhu ja kiirgusosakond.** Ehitustehnilised nõuded kiirgusohutuse osas;
 - **Keskkonnaamet.** Teatud ehitustehniliste nõuete järelevalve;
 - **Maa-amet.** Ehitatud keskkonna info kogumine ja süstematiseerimine.
- Kultuuriministeerium
 - **Kunstide osakond.** Arhitektuuripoliitika;
 - **Kultuuriväärtuste osakond.** Muinsuskaitsealased nõuded.
 - **Muinsuskaitseamet.** Muinsuskaitsealaste nõuete rakendamine ja järelevalve.
- Haridusministeerium
 - **Sihtasutus Kutsekoda.** Ehitusvaldkonna kvalifikatsiooninõuete alane infovahetus.

Lisaks toimub ehituse programmi erinevatel teemadel pidev koostöö kohaliku omavalitsuse üksustega (edaspidi KOV) ning TTJA-ga, kelle ülesandeks on muuhulgas ehitusõiguse rakendamine ja järelevalve. Ehituse programmi tegevused tagavad keskkonna, milles KOV-d ja TTJA saavad oma toiminguid tõhusalt ja kvaliteetselt sooritada. KOV-de planeeringutega seotud otsustest tuleneb ka teave Eesti ehitatud keskkonna arenguperspektiivi kohta, mis on aluseks riikliku ehitus- ja elamupoliitika kujundamisel. TTJA teeb teatud ehitistele riiklikku järelevalvet, kontrollib majandustegevuse ja kvalifikatsiooninõuete täitmist ning energiamärgiste nõuetele vastavust.

Programmi koostades on arvestatud ehitussektoris panustavate ja seda mõjutavate erialaliitude ning teiste katusorganisatsioonidega, kellest peamised on:

- **Eesti Linnade ja Valdade Liit**
- **Eesti Ehitusettevõtjate Liit**
- **Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit**
- **Eesti Arhitektide Liit**
- **Eesti Maastikuarhitektide Liit**
- **Eesti Sisearhitektide Liit**
- **Eesti Ehitusinseneride Liit**
- **Eesti Omanike Keskliit**
- **Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendus**
- **Eesti Geodeetide Ühing**
- **Eesti Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Inseneride Selts**
- **Eesti Vee-ettevõtete Liit**
- **Eesti Soojustehnikainseneride Selts**
- **Eesti Taristuehituse Liit**
- **Eesti Veeühing**
- **Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit**
- **Tallinna Tehnikaülikooli ehitusinstituut**
- **Tallinna Tehnikakõrgkooli ehitusteaduskond**
- **Eesti Kinnisvara Korrashoiu Liit**
- **Eesti Korterühistute Liit**
- **Eesti Puitmajaliit**
- **Digitaalehituse klaster**
- **Avaliku sektori tellijate BIM töörühm**

Programmi eesmärk

Programmi eesmärk on kujundada parimad tingimused ehitatud keskkonna eluterveks arenguks. Programmiga luuakse keskkond ja eeldused ehitussektori ettevõtete ning ehitatud keskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime ja sektori tootlikkuse kasvuks. Soodustame arengut seal, kus esinevad ehitatud keskkonna turutõrked, et inimesed tahaksid Eestis elada ja töötada. Tänu paremale ja kulutõhusamale elukeskkonnale paraneb Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus järjepidevale majanduskasvule, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.

Programmi mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 1 (2022)	Sihttase 2 (2023)	Sihttase 3 (2024)	Sihttase 4 (2025)
Sektori tööjõutootlikkus EL keskmisega võrreldes, Eurostat	60 %	62 %	64 %	66 %	69 %
Kodumajapidamiste elektri- ja soojusenergia tarbimine, Statistikaamet	5,6 TWh	5,4 TWh	5,3 TWh	5,2 TWh	5,1 TWh

Programmi eelarve

Eelarve jaotus	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
kulud	61 071 243	45 368 484	19 521 158	13 758 246
sh välistoetused ja kaasrahastus	45 481 146	27 202 073	9 118 000	7 050 000
investeeringud	579 600	1 000 000	1 000 000	980 000
sh välistoetused ja kaasrahastus	579 600	1 000 000	1 000 000	980 000
mitterahalised kulud	256 796	256 796	256 796	253 167
Programmi eelarve kokku	61 907 638	46 625 280	20 777 954	14 991 413

Olukorra lühianalüüs

Ehituse programmiga kujundatakse parimad tingimused ehitatud keskkonna eluterveks arenguks. See tähendab, et ehitussektori areng on pidev ja stabiilne, õiguslik keskkond on paigas, valdkond on atraktiivne ja innovaatiline ning tõmbab teotahelisi pädevaid inimesi ligi. Töötajate palgad on head ja ettevõtete kasum kasvab, kasvab eksport ja valdkonna teenuste pakkumine piiri taha. Arendajad loovad uusi, funktsionaalseid (sh ligipääsetavaid) ja jätkusuutlikke hooneid ning pilkupüüdvaid rajatiseid, mis sobituvad maastikku ja ümbritsevasse elukeskkonda.

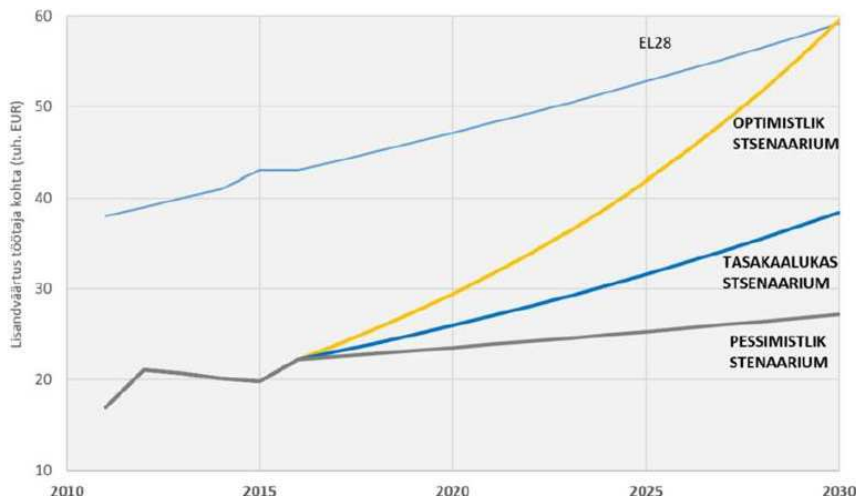
Meetmete ja programmi tegevuste valikul on lähtutud MKM-i põhimääruses sätestatud tegevustest ja ehituse programmi eesmärkidest. Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine hõlmab tegevusi, mis on vajalikud Eesti ehitatud keskkonna kvaliteedi ja tõhusa arengu tagamiseks. Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond on eraldi meetmena vajalik selleks, et igal Eesti inimesel oleks võimalus turvalisele, energiatõhusale, keskkonda ja tervist säästvale ning meeldivale kodule sõltumata asukohast. Sellega loob riik soodsad tingimused nii rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluse, ehitatud ruumi kui ka võimeka tarbijaskonna näol.

Ehituse kõrval on oluline elamumajanduse poliitika, mille osas otsuste tegemisel vastutab reeglina kohalik omavalitsus. Viimastel aastatel on aga esile kerkinud probleemid, mida tuleks lahendada kohalike omavalitsuste üleselt, seda eelkõige hoonefondi amortiseerumise ja kaasaja vajadustele vastavusega seotud küsimustes. Omaette probleemiks on kujunenud tühjenevad korterelamud piirkondades, kus kinnisvaraturg ei toimi. Arvestades, et avaliku sektori omandis on alla 2% kogu elamufondist, raskendab see nii kohalike kui ka

riiklike elamuvaldkonna poliitika elluviimist. Siiski saab eluasemete renoveerimistoid ja ka elupiirkondade uusarendusi keskselt koordineerituna teha tavapärasest tunduvalt soodsamalt ja kvaliteetsemalt. Eluasemete kvaliteedi paranemisest võidaks otseselt ligi pool Eesti elanikkonnast. Eluhooned moodustavad tähtsa osa Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud ja Euroopa Komisjonile esitatud hoonete rekonstrueerimise pikaajalisest strateegiast². Selle täiemahuline elluviimine parandab 80% Eesti elanike elamis- ja töötingimusi.

Ehituse programmiga lahendatakse väljakutsed, millest olulisemad on järgmised:

- Kvaliteetse elukeskkonna loomise alustalad on puudulikud, sest valdkond on killustunud ja puudub ühene vastutaja³;
- Ehitussektori tootlikkus moodustab Eestis umbes 50% EL keskmisest. Eesmärk on Eestis jõuda EL keskmisele tasemele aastaks 2030⁴ (vt. joonis 2);
- Hoonete energiatarve moodustab riigi energiatarbest umbes 50%, EL keskmine on umbes 40% (vt. joonis 3). Seega on energiatarbimise vähendamine hoonetes kliima- ja energiapoliitika üks olulisemaid prioriteete.⁵
- Liginullenergiahoone energiatarvitusarvu väärtusele vastavaid eluruumi on Eestis vähem kui 1%. Eesmärk on, et aastaks 2050 vastab Eesti elamufondist kolmandik liginullenergiahoone energiatarvitusarvu väärtusele ja hoonete sisekliima kehtivatele standarditele².
- Elamufondi teoreetiline taastuvvajadus on umbes 1% uusehitisi ja 2% renoveeritud ehitisi aastas. Eestis lisandub uusi hooneid umbes 0,5% ja renoveeritakse umbes 1% aastas, mis jääb vajadusele ligi kahekordselt alla (vt. joonis 4). Eesmärk on saavutada ja stabiilselt säilitada teoreetilise taastuvvajaduse määr².
- Uut ja korrastatud elamufondi lisandub eelkõige Tallinna ja Tartu mõjupiirkonnas ning vähesel määral teistes maakonnakeskustes (vt. joonis 5). Elamupoliitikat on vaja riiklikult koordineerida, et vältida segregatsiooni ja ääremaastumist. Eesmärk on tagada elamufondi jätkusuutlik areng igas Eesti piirkonnas².

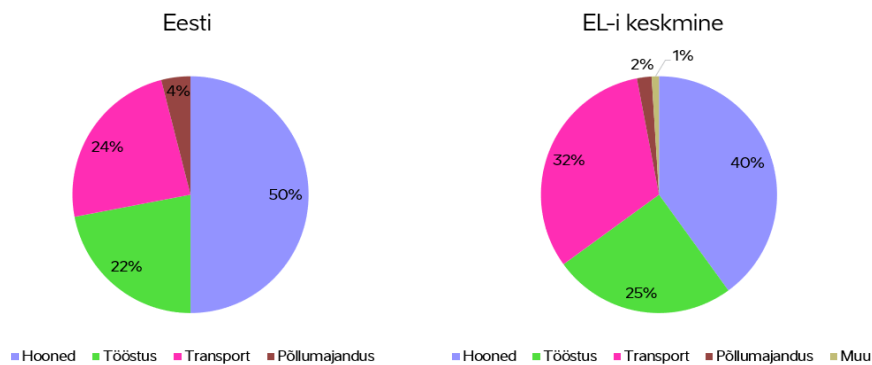
Joonis 2: Ehituse tootlikkuse jõudmine EL keskmisele tasemele aastaks 2030.

² Tallinna Tehnikaülikool (2020). [Hoonete rekonstrueerimise pikaajaline strateegia](#)

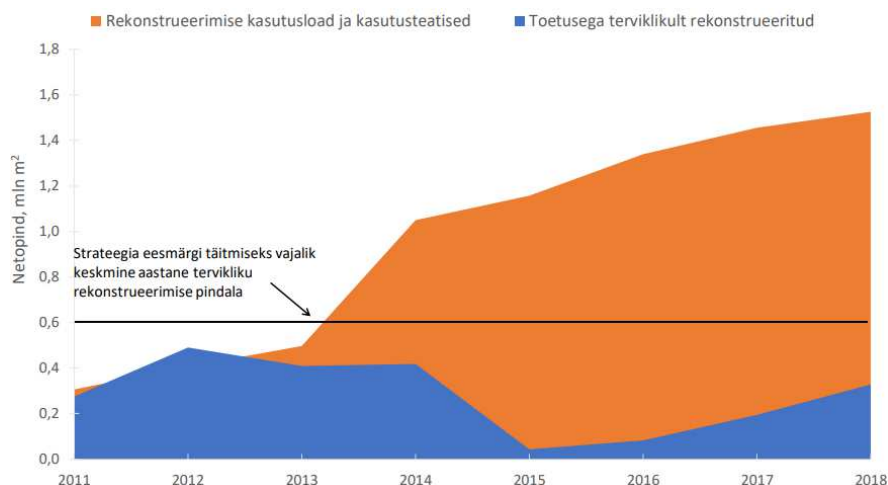
³ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (2020). [Ehitusvaldkonna pika vaate loomise analüüs 2020](#)

⁴ Tartu Ülikool (2018). [Ehitussektori tootlikkuse, lisandväärtuse ja majandusmõju analüüs](#)

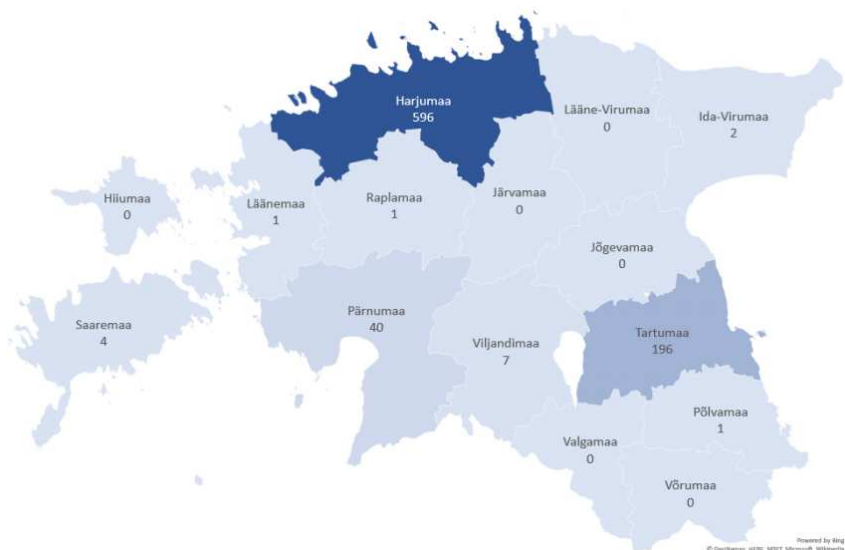
⁵ Vabariigi Valitsus (2017). [Energiamajanduse arengukava aastani 2030](#)

Joonis 3: Hoonete energiatarbe osakaal vastavalt Eesti ja EL-i summaarsest energiatarbest.

Joonis 4: Tegelik ja vajalik korterelamute renoveerimise määr.

Joonis 5: Alates aastast 2011 kasutusloa saanud korterelamute jagunemine maakonniti.

Olulised tegevused programmi 2022-2025 eesmärkide täitmiseks

Programmi peamised tegevused eesmärkide täitmiseks on järgnevad:

- Toetatakse erinevate elamutüüpide rekonstrueerimist energiasäästu ja elukeskkonna parandamise eesmärgil (sh ligipääsetavus), lasterikaste perede elamistingimuste parandamist ning jätkatakse KOV investeeringutoetuse väljamakseid. Vastavalt energiamajanduse arengukavale ja hoonete rekonstrueerimise pikaajalisele strateegiale on energiatarbimise vähendamine hoonetes kliima- ja energiapoliitika üks olulisemaid prioriteete. Kodude rekonstrueerimine ning kasutusest välja langenud ehitiste lammutamine muudab elukeskkonna ohutumaks, ilusamaks, mugavamaks, tervist säästvamaks, paremini ligipääsetavaks kõigile elanikkonna gruppidele ja taskukohasemaks. Eritähelepanu suunatakse piirkondadele väljaspool Harju- ja Tartumaad. Elamute mastaapsemaks kaasajastamiseks kavandatakse elamuinvesteeringute fondi asutamist. Peamised toetusmeetmed 2022. aastal on:
 - Korterelamute rekonstrueerimine;
 - KOV elamufondi investeeringute toetamine;
 - Kodutoetus lasterikaste perede elamistingimuste parandamiseks;
 - Väikeelamute rekonstrueerimine;
 - Kasutusest välja langenud ehitiste lammutamine.
- Valmib ja rakendatakse e-ehituse platvorm, mis toob kasutajale ühte kohta ehitisregistri, loodava planeeringute registri ja muud ehitusandmete digitaalseks käitlemiseks mõeldud olulised infosüsteemid ning ehitisregistrist arendatakse tõhus, lihtne ja läbipaistev keskkond ehitisega seotud menetluste tegemiseks ning erinevate sündmusteenustega sidumiseks. Järjepidevalt kohandatakse ehitustegevusega seonduvaid teenuseid tõhusaks, mugavaks ja e-ehituse taristule sobivaks ning stimuleeritakse erasektorit vastavate teenuste arendamisel. Hoitakse kokku aega ebatõhusate protsesside arvelt nii ettevõtetes kui ka ametkondades ning luuakse alus kvaliteetsele andmekorjele ehitussektorist, muuhulgas selleks et panustada registripõhise rahva ja eluruumide loenduse edukasse läbiviimisse.
- „Ehituse pikk vaade 2035“ tegevuste elluviimine, sealhulgas valdkonna arengudokumendi koostamine kooskõlas ülemaailmse säästva arengu eesmärgiga „Jätkusuutlikud linnad ja asumid“.
- Ehitusseadustiku uuendamine, arvestades kasutajate tagasisidet, laiemaid trende ning ehitusvaldkonna järjepidevat digitaliseerimist.
- Ehitusvaldkonna ringmajanduse ja keskkonnajalajälje olukorra parandamine, sealhulgas võimaluste loomine ehitise eluringi keskkonnamõju mõõtmiseks, arvutustööriistade ja -juhiste koostamine ning vajadusel vastavate nõuete kehtestamine.

Meede: Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine

Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine hõlmab majanduslikult, ökoloogiliselt ja sotsiaalselt läbimõeldud ehitatud keskkonda⁶ arendavaid protsesse ning ehitussektori tootlikkuse tõstmist eeskätt läbi digitaliseerimise ja terviklikuma planeerimise.

Meetme eesmärk

Meetme eesmärk on saavutada meie ehitussektoriga seotud ettevõtete kõrge rahvusvaheline konkurentsivõime ja parim ehitatud keskkond. Nii uute kui ka olemasolevate ehitiste osas tagatakse võimalikult keskkonnasäästlikud, energiatõhusad, ligipääsetavad, turvalised, tervist säästvad ja muul moel kvaliteetsed lahendused. Ehitatud keskkonda luuakse efektiivselt ja majanduse ühtlast arengut soodustavalt sh läbi kontratsüklilise ehitusinvesteeringute planeerimise. Ehituse tootlikkuse tõstmiseks arendatakse välja vastav digitaaltaristu. Tagatakse vastav õiguslik keskkond ja selle tõhus rakendamine, riiklik visioon ning teavitustegevus.

Meetme lühiajaline eesmärk (aastaks 2022) on luua ehitussektori digitaliseerimiseks vajalik raamistik, st paika panna reeglid ja saavutada kokkulepped ühtse klassifitseerimissüsteemi, juhendite, normdokumentide ning parimate praktikate osas. Luuakse alused ehitussektori teenuste parendamiseks e-ehituse platvormi abil, mis loob tervikliku pildi kogu Eesti ehitatud keskkonnast ehk digitaalse 3D-kaksiku. Tagatud on kvaliteetne infovahetus ehitisregistri ja teiste ehitust mõjutavate andmebaaside vahel, nagu näiteks maakataster, planeeringute register, kinnisvara register ja teede infosüsteem. See eeldab tihedat koostööd MKM-i, Rahandusministeeriumi, Maa-Ameti ja teiste asjakohaste valitsemissektori asutuste vahel.

Meetme pikemaajaline eesmärk (aastaks 2030) on parandada sektori protsesside juhtimist, tõhustada koostööd eluringi osaliste vahel, oluliselt säästa ressursse ning kasvatada ehituse tootlikkust vähemalt EL-i keskmisele tasemele. Uudsete digitaalsete teenuste teke koos IKT sektoriga annab võimaluse ekspordi suurendamiseks ning uute turgude võitmiseks. Eesti digitaalse 3D-kaksiku sidumine reaalarja andmetega (IoT) võimaldab paremini analüüsida ja arendada meie elukeskkonda. Pikaajaline perspektiiv majandusele tervikuna on ehitatud keskkonna integreerimine erinevate majandusharudega, uudne lisandväärtus ja digitaalsetel andmetel põhinevad teenused kogu ehitise eluringi – planeerimise, tellimise, projekteerimise, ehitamise ja korrashoiu – vältel.

Programmi tegevus: E-ehitus

E-ehituse keskkond annab usaldusväärset infot ehitus- ja kinnisvarasektorit puudutavate otsuste langetamiseks ja analüüside koostamiseks; tagab ehitise eluringiga seotud menetluste tõhususe, lihtsuse ja läbipaistvuse ning soodustab ehitus- ja kinnisvarasektori digitaliseerimist, timmitud ehituse ja BIM-i kontseptsioonide levikut. E-ehituse keskkonna moodustavad nii E-ehituse platvorm, ehitisregister kui ka muud ehitusandmete digitaalseks käitlemiseks mõeldud riiklikud süsteemid ja meetmed.

2022. aastal läheb ehitisregister täielikult üle kaasaegsele mikroteenuste põhisele arhitektuurile ning uutele kasutajamugavatele teenustele. Lisame täiendavaid menetlusi ning uusi võimalusi e-ehituse platvormis ja

⁶ Ehitatud keskkonnana mõistetakse käesolevas dokumendis kogumina kõiki ehitisi, mida on ehitatud, mis on ehitamisel või mille ehitamist kavandatakse. Ehitusseadustiku § 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt on ehitis inimtegevuse tulemusel loodud ja aluspinnasega ühendatud või sellele toetuv asi, mille kasutamise otstarve, eesmärk, kasutamise viis või kestvus võimaldab seda eristada teistest asjadest. Ehitis on hoone või rajatis.

ehitatud keskkonna 3D kaksikus. Ruumilise planeerimise ja ehituse protsessid lihtsustuvad ning muutuvad oluliselt läbipaistvamaks. Tänu digitaalsetele platvormidele on paljud teiste valdkondade teenused, näiteks finants-, takso- ja kullerteenused muutunud kasutajasõbralikumaks ja taskukohasemaks – sarnast muutust loome ka ehitusvaldkonnas. Lisaks kaasajastame ehitusvaldkonna regulatsiooni ja loome digitaalsed norme selgitavad abivahendid.

E-ehituse keskkonna haldamisega on seotud järgmised MKM-i teenused:

Teenus 1: Ehitiste eluringi menetluskeskkonna üleväl pldamine

Tagatakse tõhus, lihtne ja läbipaistev keskkond ehitise eluringiga seotud menetluste tegemiseks ning erinevate sündmusteenustega sidumiseks. Ehitisregistrist arendatakse nii ettevõtjatele, järelevalveasutustele kui ka teistele ehitusprotsessi osalistele mugav ja tõhus keskkond, et kiirendada menetlusi ja tõsta nende kvaliteeti. Teenuse abil hoitakse kokku erinevate ehitussektori osapoolte ajakulu liigsele bürokraatialle ning luuakse alus kvaliteetsele andmekorjele ehitussektorist.

Teenus 2: Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine

Ehitus- ja kinnisvarasektorit puudutavate otsuste langetamiseks ja analüüside koostamiseks antakse usaldusväärset infot läbi riiklikult tagatud digitaalse keskkonna. Teenusega võimaldatakse nii menetlustest kui ka mujalt tulnud infot säilitada süstematiseeritud kujul ja võimaldada selle hilisemat kasutamist. Sellega soodustatakse ehitussektori standardiseerimist, automatiseerimist ja digitaliseerimist, mis on olulised eeldused tootlikkuse tõusule.

Teenus 3: Ehitiste eluringi protsesside digitaliseerimine

Ehitistega seotud andmete jagamine toimub tõhusalt ning infokadudeta nii riigi, kohaliku omavalitsuse kui ka erasektori teenuse osutajate vahel. Läbi pilootprojektide toetamise tõstetakse erasektori algatusvõimet, motivatsiooni ja suutlikkust uute digitaalsete lahenduste rakendamiseks. Teenuse abil luuakse ehitus- ja kinnisvarasektoris eeldused andmete kasutamiseks oma tegevuste tõhustamise ja kvaliteetsema elukeskkonna tagamise nimel. Soodustatakse eesrindlike digitaalsete teenuste levikut ehitus- ja kinnisvarasektoris. Avaliku ja erasektori vaheline infovahetus toimub üksnes kaasaegse digitaalsete lahenduste praktika kohaselt, mis annab riigiga suhtlevatele ettevõtjatele edasiseks arenguks vajaliku kogemuse.

Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 1 (2022)	Sihttase 2 (2023)	Sihttase 3 (2024)	Sihttase 4 (2025)
Programmi tegevus: E-ehitus					
Ehitusloa menetlemise aeg päevades alates selle sisestamisest ehitisregistrisse, MKM	54	40	30	26	25
Teenus 1: Ehitiste eluringi menetluskeskkonna üleväl pidamine					
Menetluste läbiviimise aeg ja kulgemine avalikustatud, MKM	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Ehitise infomodelite hulk ehitusloa taotluse lisana, MKM	0	3	50	120	200
Ehitise infomodelite hulk kasutusloa taotluse lisana, MKM	0	2	30	70	100
Teenus 2: Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine					
Ehitisregistri andmekvaliteedi määramine "REGREL" ⁷ vaates ja tagamine nõutud määratluse piires, MKM	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 3: Ehitiste eluringi protsesside digitaliseerimine					
E-ehituse platvormiga liidestatud registrite arv, MKM	0	3	10	15	20
E-ehituse platvormil pakutavate avaliku sektori teenuste arv, MKM	0	20	35	50	55
E-ehituse platvormil pakutavate erasektori teenuste arv, MKM	0	5	10	25	50
E-ehituse platvormi kasutajate arv, MKM	0	18 000	21 000	25 000	30 000

⁷ Registripõhine rahva ja eluruumide loendus (REGREL) - <https://www.stat.ee/regrel>

Programmi tegevus: Ehitatud keskkonna ja ehitusvaldkonna kvaliteedi arendamine

Ehitussektor koos arhitekti- ja inseneriteenuste, ehitusmaterjalide tootmise ning kinnisvarasektoriga moodustab ettevõtete arvu poolest umbes 22%. Nimetatud tegevused panustavad riigi majandusse umbes 17%. Suure mõjupotentsiaali tõttu loob riik tingimusi selleks, et vastav ettevõtetus soodustaks Eesti majandusarengut parimal võimalikul moel.

Ehitatud keskkonna ja ehitusvaldkonna kvaliteedi mõiste hõlmab eelkõige Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 305/2011 lisas 1 sätestatud ehitistele esitatavaid põhinõudeid ja nende täitmise tagamist⁸. Enam kui 50% kõikidest loodusvaradest muundatakse ehitusmaterjalideks ja -toodeteks. Euroopa Liidus tarbitakse 40% kogu tarbitud energiast hoonetes. Eestis on see näitaja palju kõrgem, ulatudes 50%-ni riigi energiatarbest (vt. joonis 3). Seega on ehitussektoril kaalukas roll kliimapoliitiliste eesmärkide täitmisel.

Tegevuse raames kujundatakse koostöös teiste EL liikmesriikidega hoonete energiatõhususe ja keskkonnasäästlikkuse poliitikat, mis on ambitsioonikas, kuid riigi majanduslike huvide ja meie ehitatud keskkonna kvaliteediga kooskõlas. Hoonete kasutamisaegne energiasääst ei tohi tulla hoonete sisekliima või muu kvaliteedi arvelt – pigem tuleb ka elukeskkonna ja näiteks sisekliima kvaliteeti paralleelselt energiatõhususega arendada. Ehitiste keskkonnasäästlikkuse poliitika kujundamisel ollakse paindlikud tehnoloogilise innovatsiooni suhtes, et tagada kulutõhusaimad lahendused ning parandada ehitussektoriga seotud ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet. Lisaks püüeldakse antud tegevuse raames selleni, et keskkonnasäästlikkus oleks käsitletud hoonete kasutamisaegsest energiatõhususest laiemalt, hõlmates näiteks ka ehitusmaterjalide tootmist, tarnet ja taaskasutamist (ehitise eluring).

Ehitatud keskkonna ja ehitusvaldkonna kvaliteedi arendamisega on seotud järgmised Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi teenused:

Teenus 1: Ehitustoodete poliitika kujundamine

Juhindudes EL ühtse siseturu ja kaupade vaba liikumise põhimõtetest⁹ tegeletakse turutõkete vähendamise ja võrdsete võimaluste tagamisega Eesti ehitusmaterjalide turu osalistele. Ühtlasi luuakse tingimused selleks, et Eesti ettevõtjad panustaksid ehitatud keskkonna loomisse üksnes ohutute ja kvaliteetsete ehitustoodetega. Nimetatud tegevused on eelduseks sellele, et Eesti ehitustooted oleksid rahvusvaheliselt kõrge konkurentsivõimega ja vastav tööstus soodustaks Eesti majandusarengut parimal võimalikul moel.

Teenus 2: Majandusarengut toetava ehitussektori poliitika kujundamine

Ehitus koos kinnisvarasektoriga moodustab ligi 17% kogu Eesti majandusest. Ehitustegevus reageerib üldjuhul alati majandusolukorrale ajaliselt hiljem, st ehitus- ehk pakkumistsükkel järgneb alati nõudlustsüklile teatava viitajaga. Seetõttu on ehitussektoril majandustsükli langusfaasis ehitustegevuse inertsusest tingituna kalduvus ületootmisele. Ehitussektorile on iseloomulik ka tulude ja kulude (rahavoogude) volatiilsus ning tundlikkus majanduse konjunktuurimuutustele. Lisaks on ehitustsüklid üheks olulisimaks tsüklilisuse allikaks majanduses. Seega keskendutakse käesoleva teenusega poliitikale, mis võimaldaks ehitusinvesteeringuid ajastada majanduse langusfaasi kui majanduse tõusufaasis tuleks investeeringuid pigem vähendada. Investeeringute ajatamine ja pikk kavandamine eeldab ka terviklikku planeerimist.

Ehitussektorit iseloomustatakse globaalselt sageli kui madala tootlikkuse ja aeglase lisandväärtuse kasvuga sektorit. Eesti ehitussektori tootlikkus jääb Euroopa Liidu keskmisele alla ligi kahekordselt. Nimetatud

⁸ EL nr 305/2011 lisas 1 sätestatud põhinõuded on mehaaniline vastupidavus ja stabiilsus; tuleohutus; hügieen, tervis ja keskkond; kasutamise ohutus ja juurdepääs; kaitse müra eest; energiasäästlikkus ja soojapidavus ning loodusvarade säästev kasutamine.

⁹ Euroopa Liidu toimimise lepingu I ja II jaotis.

probleemi lahendamiseks tehti MKM-i eestvedamisel koostööd teiste riigiasutuste ja erasektoriga, mille tulemusena loodi ehitussektorile pikaajaline vaade „Ehituse pikk vaade 2035“¹⁰. Ehitusvaldkonna pika vaate loomise analüüsi raames lepiti kokku ühistes tegevustes ehitussektori järjepideva arengu tagamiseks.

Teenus 3: Ohutu ja toimiva ehitatud keskkonna poliitika kujundamine

Avalikus õiguses kujundatakse ehitatud keskkonda eelkõige planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku alusel. Riiklikult ühtlustatud ruumilise planeerimise abil luuakse eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestavaks, demokraatlikuks, pikaajaliseks, tasakaalustatuks ja jätkusuutlikuks ehitatud keskkonna arenguks. Ehitusseadustiku kohaselt tagatakse ehitatud keskkonna ohutus ja keskkonnasäästlikkus. Antud teenuse raames tagatakse eelkõige ühtlane õiguskeskkond ja selle rakendamine, mis võimaldab eelnimetatud eesmärke saavutada.

Teenus 4: Ehitiste keskkonnasäästlikkuse poliitika kujundamine

Kujundatakse uuenduste suhtes paindlik tugistruktuur ja nõuete süsteem, mis tagab ehitiste madala ökoloogilise jalajälje ja kuluoptimaalse energiatõhususe taseme. Nõuetest juhindutakse ehitisi püstitades, oluliselt rekonstrueerides ja olulise energiamõjuga tehnosüsteeme paigaldades. Esialgu keskendutakse hoonetele, kuid tulevikuperspektiivis vaadeldakse kogu ehitatud keskkonna keskkonnasäästlikkust.

Teenus 5: Energiamärgiste süsteemi haldamine

Tagatakse üldsusele selge ja eriala ekspertide poolt lihtsasti kasutatav energiamärgiste süsteem, mis väljendab selgelt hoonete energiatõhusust. Tõhus ja toimiv energiamärgiste süsteem annab eeldused hoonete energiatõhusustamise meetmete tulemuslikkuse hindamiseks ning täiendavate poliitikameetmete väljatöötamiseks.

Teenus 6: Hoonete sisekliima poliitika kujundamine

Kujundatakse ühtne ja vastuoludeta sisekliima nõuete regulatsioon või parandatakse ülevaatlikkust olemasolevast regulatsioonist, milles esitatud nõuded võimaldavad tagada tervist säästvat sisekeskkonda.

Teenus 7: Ehitiste keskkonnasäästlikkuse alase teadlikkuse tõstmine

Tagatakse ehitiste keskkonnasäästlikkuse alane oskusteave nii erialasel kui ka avalikul tasandil. Suunatakse energiatõhususe ja keskkonnasäästlikkuse osas optimaalsete lahenduste kasutuselevõtmist. Sellega tagatakse ka meie vastava valdkonna ettevõtete kõrge konkurentsivõime rahvusvahelisel tasandil.

Teenus 8: Ehitusvaldkonna järelevalve (TTJA)

TTJA teeb riikliku järelevalvet raudteerajatistele, survetorustiku ja -anumatele, elektripaigaldistele, sideehitistele, liftidele, köisteedele või muudele tõsteseadmetele, avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendamata ehitiste, riigikaitse- ja julgeolekuasutuse ehitiste ning riigipiiri taristu nõuetele vastavusele, lisaks kontrollitakse ehitiste kasutusjärgset ohutust, riigi eriplaneeringu alusel ehitatud ehitiste nõuetele vastavust ning ehitiste kaitsevööndi ja seal tegutsemise nõuete täitmist.

Teenus 9: Tegevus- ja kasutusõiguse andmine (ehitusohutus) (TTJA)

TTJA väljastab projekteerimistingimusi raudteerajatistele ja riigi eriplaneeringu alusel ehitatavate ehitiste projekteerimiseks ning ehitus- ja kasutuslube raudteerajatistele, riigikaitse- ja julgeolekuhitistele ning riigipiiri taristule, eriplaneeringu alusel ehitatavatele ehitistele, avalikku veekogusse püstitavatele ehitistele ning ehitistele, mille loa väljastamise pädevus on nii riigi kui kohaliku omavalitsuse või mitme riigiasutuse pädevuses.

¹⁰ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (2020). *Ehitusvaldkonna pika vaate loomise analüüs 2020*

Teenus 10: Energiatõhususe järelvalve (TTJA)

TTJA teeb riikliku järelvalvet hoonete energiatõhususele, energiamärgistele, energiaaudititele, olemasolevate mitteamute laadimistaristutele ning mitteamu kütte- või jahutussüsteemide energiatõhususe suurendamiseks automaatikasüsteemide paigaldamise nõuete täitmisele.

Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 1 (2022)	Sihttase 2 (2023)	Sihttase 3 (2024)	Sihttase 4 (2025)
Programmi tegevus: Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu tagamine					
Uute nõuetele vastavate eluruumide lisandumine, Statistikaamet	5890	11 890	17 890	23 890	29 890
Teenus 1: Ehitustoodete poliitika kujundamine					
Ehitustoodete ekspordimaht, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit	176	198	204	210	215
Ehitustoodete impordimaht, Statistikaamet	142	142	145	150	160
Teenus 2: Majandusarengut toetava ehitussektori poliitika kujundamine					
Otsustes tuginetakse ehituse pikale vaatele	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 3: Ohutu ja toimiva ehitatud keskkonna poliitika kujundamine					
Ehitise seisundist või ohutusnõuete rikkumisest tingitud inimelu nõudnud avariid, TTJA	0	0	0	0	0
Teenus 4: Ehitiste keskkonnasäästlikkuse poliitika kujundamine					
Regulatsiooni vastavus 2018. a hoonete energiatõhususe direktiivile ja alusuuringutele	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 5: Energiamärgiste süsteemi haldamine					
Hoone ja hoone osa müügikuulutustel esitatud energiamärgiste osakaal, TTJA	65%	68%	69%	70%	72%
Avalike hoonete energiamärgistega varustatuse osakaal, TTJA	50%	65%	70%	75%	80%
Teenus 6: Hoonete sisekliima poliitika kujundamine					
Sektoris järgitakse ühtset hoonete sisekliima regulatsiooni, MKM	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 7: Ehitiste keskkonnasäästlikkuse alase teadlikkuse tõstmine					
Energiatõhususe valdkonna uuringute ja juhendmaterjalide kogus (lk), MKM	1000	1400	1600	1800	2000

Meede: Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond

Elamumajandus hõlmab riigi elamupoliitikat, mille eesmärgiks on soodustada eluhoonete jätkusuutlikku uuenemist ning kvaliteetsete eluruumide kättesaadavust töö- ja elukohana tegusates piirkondades üle Eesti. Tagatakse eluaseme piirkondade mitmekesisus ja tasakaalustatud areng. Meetme tulemusena on Eesti elamufond kvaliteetne, jätkusuutlik ja kättesaadav. Tänu madalamatele kulutustele eluruumile ja selle kasutamisele kasvab ligi poolte Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus majanduskasvule kõigis Eesti piirkondades.

Meetme eesmärk

Meetme peamised eesmärgid on:

- uute hoonete ja olemasoleva elamufondi kvaliteedi (sh ligipääsetavus), jätkusuutliku uuenemise ja energiatõhususe paranemine;
- eluruumide parema kättesaadavuse tagamine kõigile Eesti elanikele;
- aktiivsetest kinnisvaraturu piirkondadest eemal olevate tõmbekeskuste eluasemeturu arengu soodustamine;
- eluasemeteenuste pakkumise parem vastavus nõudlusele, üürituru teke.

Meetme mõõdik

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 1 (2022)	Sihttase 2 (2023)	Sihttase 3 (2024)	Sihttase 4 (2025)
Otsustes tuginetakse ehituse pikale vaatele ja hoonete rekonstrueerimise pikaajalisele strateegiale	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah

Programmi tegevus: Eluasemepoliitika

Riigi ülesanne on luua eluasemeturul tingimused, mis võimaldavad kohalikel omavalitsustel, korteriühistel, eluruumide omanikel ja üürnikel oma eluasemeprobleeme võimalikult iseseisvalt või erasektori kaasabil lahendada. Seda tehakse õiguslike regulatsioonide, institutsionaalse korralduse ja riiklike toetusmeetmete abil. Eesmärkide elluviimisel tehakse koostööd valdkonnas tegutsevate ettevõtjate, institutsioonide, huvigruppide, siseriiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, samuti teiste elamumajandusega seotud valdkondade (sh regionaalpoliitika, ruumilise planeerimise, sotsiaahoolekande, energeetika jms) ekspertidega.

Elamupoliitikaga on seotud järgmised MKM-i teenused:

Teenus 1: Eluasemepoliitika kujundamine

Elamuvaldkonna poliitika, arengukavade, sihtprogrammide ja välisabi projektide väljatöötamine ning elluviimine. Osalemine elamumajanduse sektori ja ehitussektori poliitikakujundamises ja õigusloomes. Tagatakse elamumajanduse areng, selleks vajalik stabiilne rahastamine ja siseriiklikult ning rahvusvaheliselt kokkulepitud eesmärkide saavutamine.

Teenus 2: Kahaneva rahvastikuga piirkondade korterelamute tehnosüsteemide ja kandekonstruktsioonide rekonstrueerimise toetamine

Lahendatakse kahaneva elanikkonnaga piirkondade probleem korterelamute osaliseks rekonstrueerimiseks juhul, kus tervikrekonstrueerimine ei ole jõukohane.

Teenus 3: Üürielamute rajamise investeeringute toetamine

Tagatakse mobiilsele töötajale vajalike üürieluruumide parem kättesaadavus üle Eesti ning soodustatakse investeeringuid avaliku sektori üürieluruumide rajamiseks.

Teenus 4: Kasutusest väljalangenud elamufondi lammutamise toetamine

Luuakse võimalused eluasemekeskonna paremaks ja tõhusamaks planeerimiseks läbi amortiseerunud elamufondi lammutamise toetamise.

Teenus 5: Korterelamute rekonstrueerimise toetamine

Stimuleeritakse korterelamute rekonstrueerimist riiklike toetustega, mis võimaldab täita eesmärgi seoses hoonefondi energiatõhususe ja sisekliima parandamisega.

Teenus 6: Väikeelamute rekonstrueerimise toetamine

Stimuleeritakse väikeelamute rekonstrueerimist riiklike toetustega, mis võimaldab täita eesmärgi seoses hoonefondi energiatõhususe ja sisekliima parandamisega.

Teenus 7: Päikesepaneelide investeringute toetamine

Taastuvast energiaallikast toodetud elektri osakaalu kasvu tõstmine energiabilansis ning energia tootmissüsteemist pärinevate saasteainete heitkoguse vähendamine.

Teenus 8: Lasterikastele peredele elamistingimuste parandamise toetamine

Aidatakse kaasa kolme- ja enamalapseliste perede elasemetingimuste parandamisele.

Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2020)	Sihttase 1 (2022)	Sihttase 2 (2023)	Sihttase 3 (2024)	Sihttase 4 (2025)
Programmi tegevus: Eluasemepoliitika					
Riiklike toetuste abil rekonstrueeritud eluruumide arv, MKM	1450	1950	2200	2450	2700
Teenus 1: Eluasemepoliitika kujundamine					
Eluasemepoliitika vastab ehituse pikale vaatele ja hoonete rekonstrueerimise pikaajalisele strateegiale	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 2: Kahaneva rahvastikuga piirkondade korterelamute tehnosüsteemide ja kandekonstruktsioonide rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud tehnosüsteemide arv, MKM	0	80	120	180	220
Teenus 3: Üürielamute rajamise investeringute toetamine					
Riikliku toetuse abil rajatud üürielamute arv, MKM	2	20	23	23	23
Teenus 4: Kasutusest väljalangenud elamufondi lammutamise toetamine					
Amortiseerunud ja kasutusest välja langemise järel lammutatud hoonete arv, MKM	53	90	120	150	180
Teenus 5: Korterelamute rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud korterelamute eluruumide arv, MKM	1100	1200	1300	1400	1500
Teenus 6: Väikeelamute rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud väikeelamute arv, MKM	350	750	900	1050	1200
Teenus 7: Päikesepaneelide investeringute toetamine					
Paigaldatud päikesepaneelidega hoonete arv, MKM	20	20	20	20	20
Teenus 8: Lasterikastele peredele elamistingimuste parandamise toetamine					
Riiklikku toetust saanud leibkondade arv, MKM	1600	2100	2300	2500	2700

Lisad

1. Rahastamiskava planeerimistasandite lõikes sh eesmärgid ja mõõdikud (SJIS)